

CONSILIUL JUDEȚEAN COVASNA REGISTRATURA GENERALĂ	
Nr. 2061	data 16-03-2021

MUZEUL NAȚIONAL SECUIESC		
Nr înregistrare	236	
Ziua	Luna	Anul
16	03	2021

Raportul de activitate al directorului Muzeului Național Secuiesc pe anul 2020

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Covasna, pentru Muzeul Național Secuiesc, aflat în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, denumită în continuare ordonanță de urgență, precum și cu cele ale Regulamentului de evaluare.

La Institutul Muzeal de Istorie Militară din Budapesta a fost expus tunul lui Gábor Áron, precum și alte șaiszeci de opere de artă - concepute și prezentate în cadrul unei expoziții dedicate Revoluției din 1848-49 intitulată *Lészen ágyú*. Expoziția a fost itinerată în muzeele din localitățile Szeged și Kecskemét, numărul vizitatorilor atingând cota de 35.000 în condițiile pandemiei Covid 19.

În anul 2020 Muzeul Național Secuiesc a finalizat în totalitate proiectul cu privire la demontarea tuturor expozițiilor de bază, precum și mutarea tuturor colecțiilor din sediul MNS, în imobilele situate pe raza localității Sfântu Gheorghe, folosite ca depozite, unde am mutat, depozitat și protejat patrimoniul, asigurând cele mai bune condiții de păstrare, conservare, de depozitare a bunurilor, prevenind orice degradare, deteriorare sau distrugere a acestora, precum și siguranța acestora pe perioada reabilitării în spații special amenajate, dotate cu sisteme antiefracție, antiincendiu și de asigurare a microclimatului pentru protecția bunurilor culturale mobile.

În viața muzeului în această perioadă cea mai importantă activitate a fost evacuarea spațiilor, pentru ca să se poată aplica proiectului "Reabilitarea Ansamblului Muzeului Național Secuiesc Sfântu Gheorghe". Infrastructura Muzeului Național Secuiesc va fi complet renovată în următorii ani, printr-un proiect finanțat din fonduri UE.

În urma renovării muzeului, proiectul prevede și renovarea spațiilor expoziționale. Vrem să facem o instituție care să răspundă tuturor provocărilor secolului XXI.

Muzeul Național Secuiesc este o instituție publică de cultură de importanță regională, cu personalitate juridică, subordonată Consiliului Județean Covasna și își desfășoară activitatea într-un mediu cu o economie stagnantă, dar cu tradiții culturale puternice cu o tentă mic-burgheză moștenită mai ales din sfârșitul sec.19, începutul sec. 20, perioada de glorie a localității și a județului. La fondare Muzeul Național Secuiesc a fost singura instituție muzeală a Ținutului Secuiesc.

Având în vedere faptul că 2020 a fost anul restricțiilor, a fost un an cu schimbării permanente. Pentru a preveni răspândirea virusului Sars-Cov-2, MNS a luat măsuri pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus și măsuri pentru asigurarea desfășurării activităților în condiții de siguranță sanitară. Am luat măsuri și reguli cu privire la activitatea muzeului și a secțiilor interne/externe, precum și măsuri care privesc angajații și răspunderea individuală.

Angajații au respectat măsurile de precauție universal valabile, au purtat obligatoriu măștile de protecție. S-au izolat la domiciliu în cazul în care au venit în contact cu un caz suspect sau confirmat de infecție cu virusul SARS-CoV-2, munca lor s-a desfășurat în mod home office.

Am luat măsuri care privesc accesul și contactul cu publicul vizitator, astfel încât asigurarea sănătății angajaților și a publicului a reprezentat obiectivul prioritar. Am plasat la locuri vizibile anunțuri scrise privind regulile de distanțare fizică și cele de acces în muzeu, am stabilit fluxuri de vizitare unidirecționale pentru facilitarea menținerii distanței fizice. Am plasat dezinfectant, pe bază de alcool, la intrarea în muzeu pentru vizitatori.

Am organizat termometrizarea noncontact a vizitatorilor, dezinfecția regulată a suprafețelor, aerisirea periodică a încăperilor, am restricționat accesul în sălile de expoziție cu suprafețe mici, am restricționat grupurile de vizitatori, tururilor ghidate, evenimentele publice.

1. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea

- a) Fondat în satul Imeni ca o colecție particulară de interes local, primind apoi prestigiosul nume de Muzeul Național Secuiesc, instituția a devenit cel mai prestigios lăcaș de cult al Secuimii. Exemplul fondării unui muzeu a fost preluat de la noi de către celelalte orașe din Ținutul Secuiesc. Cea mai palpabilă expansiune a muzeului nostru s-a produs chiar în județul nostru, prin întemeierea unor filiale ca cel de la Tg. Secuiesc, Cernat, Baraolt, Zăbala, Galeria de Artă „Gyárfás Jenő” din Sf. Gheorghe (momentan spațiul este în reabilitare totală) și din anul 2010 Spațiul Expozițional de Artă Contemporană Magma.

În anul 2020 am organizat mai puține manifestări, expoziții, evenimente, o parte dintre ele au fost organizate în spațiul virtual.

La nivel internațional, Muzeul Național Secuiesc a continuat colaborarea cu instituții de cultură din Ungaria în vederea itinerării expozițiilor proprii și comune, schimburi de expoziții, publicații științifice, informații, periodice și alte publicații, schimb de specialiști în istoria artei, istorie, arheologie, științele naturii, etnografie, restaurarea și conservarea bunurilor culturale.

Retrospectiva celor mai importante colaborări care se adresează aceleiași comunități: Muzeul de Istorie Militară din Budapesta, Muzeul Móra Ferenc din Szeged, Muzeul Katona József din Kecskemét, Muzeul de Literatură Petőfi din Budapesta, Muzeul Etnografic din Budapesta, Muzeul Etnografic în Aer Liber din Szentendre, Muzeul Kassák, Academia Maghiară de Știință, MTA-Institutul de Cercetări Minoritare Budapesta, Institutul de Cercetări Strategice din Budapesta, Galeria Kárpát-haza, Arhivele Capitalei Budapesta, Biblioteca Națională Széchényi, Muzeul de Arte Plastice – Szépművészeti Múzeum, Muzeul Național de Istorie a României din București, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei din Cluj, Asociația Etnografică Kriza János din Cluj Napoca, Societatea Muzeului Ardelean.

Muzeul Național Secuiesc a participat în calitate de partener-coorganizator la programe/proiecte organizate de instituții partenere și asociații cum ar fi:

Muzeul Haáz Rezső din Odorheiu Secuiesc, Muzeul Secuiesc al Ciucului din Miercurea Ciuc, Muzeul Tarisznyás Márton din Gheorghieni, Teatrul Maghiar Tamási Áron din Sfântu Gheorghe, Centrul Cultural al Ungariei din Sfântu Gheorghe, Asociația de Micologie „László Kálmán” din Sf.Gheorghe, Asociația Georgius, Asociației de Heraldică și Vexilologie din Transilvania.

Muzeul Național Secuiesc și-a propus îndeplinirea următoarelor obiective:

- asigurarea unui cadru favorabil evenimentelor culturale organizate în/și de muzeu: a expozițiilor, a conferințelor, a întâlnirilor cu scriitori;
- transformarea într-o alternativă importantă pentru tineri, copii și familii în privința modului obișnuit de petrecere a timpului liber;
- păstrarea imaginii pozitive în rândul specialiștilor și a comunității;
- îmbunătățirea procesului managerial privind organizarea, coordonarea, controlul și evaluarea în vederea realizării obiectivelor propuse;
- valorificarea patrimoniului, pe care muzeul le expune în expozițiile de bază permanente sau temporare, cu intenția ca cercetătorii, specialiștii să cerceteze și să valorifice acest patrimoniu.
- punerea la dispoziția diverșilor specialiști a unor materiale din arhiva și biblioteca muzeului, sau a unor piese din cadrul colecțiilor pentru a fi cercetate, documentate, publicate, înțelese.

- justificarea expozițiilor organizate prin stabilirea tematicii, prin scopul și prin obiectivele urmărite. Tematicile alese sunt în concordanță nu numai cu patrimoniul muzeului, dar și cu diverse evenimente sau idei care preocupă societatea contemporană, astfel urmărind educarea vizitatorilor sau aniversarea unor evenimente, avînd în vedere și publicul țintă.
- dezvoltarea resurselor de informare care sunt puse la dispoziția publicului
- asigurarea accesului publicului la informații referitoare la istoria și colecțiile, precum și secțiile externe ale muzeului.
- Asigurarea accesului la informații-programe educative și de cultură, realizate prin expoziții deosebite, prezentări științifice, activități de pedagogie muzeală
- atragerea de finanțări și cofinanțări naționale și internaționale, în vederea completării fondului financiar, aprobat din bugetul de stat

Muzeul Național Secuiesc și-a propus atribuții și activități care se sintetizează în următoarele funcții fundamentale ale instituției:

- gestionarea colecțiilor prin conservarea, restaurarea, depozitarea, evidența, asigurarea securității patrimoniului MNS;
- îmbogățirea și diversificarea patrimoniului existent, prin achiziționarea de noi bunuri patrimoniale prin acțiuni de colecționare, cercetare, respectiv prin cumpărare și prin primire de donații;
- programe proprii de cercetare;
- programe de cercetare în colaborare cu alte instituții muzeale, culturale sau de învățămînt, stabilite prin protocoale de cercetare;
- organizarea de expoziții permanente, temporare și itinerante, proprii sau în colaborare, respectiv primirea de expoziții itinerante, prezentarea unor programe demonstrative;
- editarea de publicații, de cărți științifice sau de popularizare, editarea de periodice științifice, pliante;
- organizarea de sesiuni și conferințe științifice;
- utilizarea metodologiei pedagogiei muzeale;
- asigurarea anumitor condiții de funcționare ambientale, care influențează starea tuturor exponatelor: microclimat, temperatură, umiditate.
- Depozitarea și conservarea pieselor muzeale ocupă locul central, prin distribuirea și existența multiplelor activități care se impun
- Conservarea activă a colecțiilor MNS este prioritate principală prin microclimat adecvat, tratamente aplicate pieselor pentru păstrarea lor în bune condiții.

Muzeul Național Secuiesc este organizată și funcționează conform prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare și a Legii muzeelor și a colecțiilor publice nr. 311/ 2003 cu modificările și completările ulterioare.

Finanțarea Muzeului Național Secuiesc din Sf.Gheorghe se realizează din venituri proprii și de la bugetul local, subordonat Consiliului Județean Covasna.

Consiliul Județean Covasna, prin activitatea Muzeului Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe, asigură: realizarea și exploatarea moștenirii spirituale; promovarea cunoștințelor noi; încurajarea cercetărilor științifice; susținerea spiritului colectiv; stabilește relații de parteneriate cu muzee și instituții înfrățite și cultivarea publicului larg. Muzeul Național Secuiesc ca instituție de rang regional, actualmente funcționează cu șase secții externe: Galeria de Artă „Gyárfás Jenő” (clădire în reabilitare), Muzeul Haszmann Pál din Cernat, Muzeul de Istorie a Breslelor „Incze László” din Târgu Secuiesc, Muzeul Depresiunii Baraolt, Muzeul Etnografic Ceangăiesc din Zăbala, Spațiul Expozițional de Artă Contemporană Magma, Sfântu Gheorghe, și șase secții interne: științele naturii, istorie-arheologie, biblioteca documentară, etnografie, administrativ.

Secții externe:

1. Galeria de Artă „Gyárfás Jenő”, Sfântu Gheorghe – spațiul este în reabilitare totală

Ca secție autonomă de artă plastică, cu sediul în clădirea „Bazarului” din centrul orașului, Galeria gestionează și expune sculpturi și grafică din sec. XIX–XX. Expoziția de bază „Panteon” conține opere de Barabás Miklós, Gyárfás Jenő, Nagy Albert, Nagy Imre, artiștii coloniei de artă de la Baia Mare, Varga Nándor Lajos, Mattis-Teutsch Hans, Baász Imre, Plugor Sándor.

2. Muzeul de Istorie a Breslelor „Incze László” din Târgu Secuiesc

Găzduiește colecții și expoziții valoroase din istoria orașului, a breslelor și a meșteșugurilor. Alături de utilaje de intervenție ale pompierilor din sec. XIX–XX, Muzeul de Istorie a Breslelor se laudă și cu o celebră colecție de păpuși în port popular, „Zsuzsi și Andris”, (peste 350 exponate). Specialiștii Muzeului au făcut un punct de atracție al orașului și din Studioul foto „Bogdan” de la sfârșitul sec. al XIX-lea, unde se lucrează numai la lumina naturală.

3. Muzeul „Haszmann Pál” din Cernat

Acest muzeu etnografic în aer liber prezintă patrimoniul de arhitectură populară din județul Covasna, inclusiv stâlpi funerari de piatră și de lemn, respectiv meșteșuguri populare tradiționale și valoroase expoziții de artă populară și de istorie locală. Colecțiile de mașini agricole și de sobe din fontă sunt unice în felul lor. Muzeul este vestit și datorită școlii populare de artă organizată de instituție.

4. Muzeul Depresiunii Baraolt din orașul Baraolt

Gestionează și expune mărturii din domeniul istoriei mineritului și breslelor, precum și colecții de istorie locală. Deține piese rare din produsele glăjăriilor din Ținutul Secuiesc și ale olarilor din Bazinul Baraolt. În prezent se lucrează la expunerea corespunzătoare a scheletului de mastodont, de trei milioane de ani, descoperit recent în cariera de lignit de la Racoșul de Sus.

5. Muzeul Etnografic Ceangăiesc din Zăbala

Prezintă o colecție unică din arta populară a maghiarilor din Moldova și despre viața cotidiană a acestor comunități. Porturile populare, produsele meșteșugărești, interioarele tradiționale mobilate caracteristic ne dau șansa să aruncăm o privire asupra modurilor de trai a comunităților din satele ceangăiești. Alături de această expoziție o veche casă secuiască găzduiește și o bogată colecție de etnografie și istorie locală din Zăbala.

6. Spațiul Expozițional Magma din Sfântu Gheorghe

Spațiul Expozițional de Artă Contemporană Magma și-a deschis porțile în aprilie 2010, răspunzând nevoii de a expune lucrările artiștilor contemporani, găzduite de Galeriile de Artă „Gyárfás Jenő” și de Centrul Artistic Transilvănean, aflat atuncic în faza de proiectare. Sunt organizate expoziții itinerante și evenimente de artă contemporană cu caracter experimental, alternativ, cu artiști din țară și din străinătate, în colaborare cu domenii de artă ex. muzică instrumentală, sound poetry, artă scenică etc.

Secții interne:

1. Biblioteca

Alături de biblioteca de specialitate, extrem de utilă în munca de cercetare și documentare a instituției, secția gestionează colecții de carte veche, arhiva presei de epocă și alte colecții speciale. Cel mai valoros obiect, Codicele Apocriph conține psalmi din prima traducere maghiară a Bibliei (sec. al XV-lea). Traducerea amintită este a patra după vechime în rândul operelor literare maghiare păstrate.

2. Secția de științele naturii

Deține peste 60.000 de obiecte, printre care una din cele mai reprezentative colecții paleontologice de mamifere pliocene și cuaternare din Europa Centrală și de Est, una din cele mai mari colecții de ciuperci din România și colecția de fluturi „Diószeghy” cu peste 23.000 exemplare. De numele specialistului entomolog din această secție se leagă descoperirea unor specii noi pentru știință.

3. Secția de arheologie-istorie

Colecțiile de arheologie numără peste 50.000 de obiecte. Muzeul s-a făcut cunoscut în primul rând datorită cercetării culturii neolitice-eneolitice Ariușd.

Colecțiile de istorie cuprind, între altele, mărturii privind rolul militar al secuimii în evul mediu, relicve pașoptiste, mobilă și sticlă de valoare considerabilă din punct de vedere al istoriei culturii și civilizației din această zonă.

4. Secția de etnografie

Deține peste 15.000 de obiecte, între care broderii domnești din sec. XVII–XVIII, de o bogăție unică în Transilvania, o importantă colecție de cahle și de ceramică, mobilă veche sculptată sau pictată, respectiv colecția jucăriilor populare tradiționale. O expoziție în aer liber prezintă, alături de porți secuiești și stâlpi funerari sculptați, o casă veche (1767) din zona Ciuc, mobilată parțial cu piese originale.

Scurtă descriere a posturilor din instituție în anul 2020:

Număr posturi: 51

Din care:

Personal de conducere: 6

Personal de specialitate: 28

Personal administrativ-gospodăresc: 12

Personal de pază: 5

Posturi ocupate: 51

2020 a fost un an în care s-au pensionat doi colegi: un restaurator și un paznic. Având în vedere volumul mare de lucrări, cu privire la săpăturile preventive, am reușit să angajăm trei colegi noi, doi muzeografi-arheologi la Secția Istorie-Arheologie, și un coleg nou la Secția externă din Zăbala în funcția de conservator, unde secția pînă în momentul de față, a funcționat fără personal, cu ajutorul unui muzeograf din cadrul secției etnografice.

Pentru a putea continua activitatea personalului de specialitate (28 muzeografi, conservatori) în condiții de prevenție, pe o perioadă de două luni, am asigurat desfășurarea activităților specifice, în condiții de siguranță sanitară, în regim de muncă la domiciliu.

Conducătorul instituției, respectiv managerul este desemnat în urma câștigării concursului de proiecte de management, organizat de Consiliul Județean Covasna. Prin atribuțiile principale ale managerului coordonează, supraveghează activitatea Muzeului Național Secuiesc:

- elaborează și propune spre aprobare autorității proiectul de buget al instituției
- decide asupra modului de utilizare a bugetului aprobat al instituției, conform prevederilor contractului de management, cu respectarea prevederilor legale, fiind ordonator de credite pentru bugetul acesteia;
- selectează, angajează și concediază personalul salariat, în condițiile legii;
- negociază clauzele contractelor de muncă, în condițiile legii;
- dispune, în funcție de rezultatele evaluării performanțelor profesionale ale salariaților, menținerea, diminuarea sau creșterea drepturilor salariale ale acestora, precum și alte măsuri legale ce se impun;
- reprezintă instituția în raporturile cu terții;
- încheie acte juridice în numele și pe seama instituției, în limitele de competență stabilite prin contractul de management.

Existența și activitatea bogată a secțiilor externe creează managementului numeroase probleme administrative și financiare căruia, din lipsa de personal, se face față din greu. După reabilitarea clădirii, dorim creșterea numărului de vizitatori, deja am planificat metode noi: reînnoirea brandului MNS, reînnoirea sitului nostru și plănuim să schimbăm design-ul sitului, o să acordăm atenție mai mare pentru promovarea programelor în

rețelele de socializare. Ne propunem să angajăm un coleg în echipa PR, care va elabora și redacta materiale informative și de comunicare, va stabili contacte în rândul jurnaliștilor.

Acreditare-reacreditare

Funcționarea muzeelor și a colecțiilor publice, indiferent de forma de constituire, de proprietate și administrare a patrimoniului, este condiționată de acreditarea acestora, în conformitate cu Legea nr. 311/2003, legea muzeelor și a colecțiilor publice.

- Conform criteriilor și normelor de acreditare, în anul 2017 am înaintat cererea privind reacreditarea Muzeului Național Secuiesc precum și documentația de reacreditare a instituției noastre, Comisiei Naționale de Acreditare a Instituțiilor Publice din România.
- În baza Hotărârii nr. 3740/ 27.06.2017. a Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, Ministerul Culturii și Identității Naționale în data de 18 iulie 2017 a emis Ordinul pentru reacreditarea Muzeului Național Secuiesc Sfântu Gheorghe, județul Covasna și s-a publicat în Monitorul Oficial, partea I.

Sistemul de Control Intern Managerial

- Ne conformăm cu noua legislație - Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.
- În anul 2020 ca și în anii precedenți am continuat demararea procedurilor elaborate în Controlul Intern Managerial, pentru atingerea obiectivelor Muzeului Național Secuiesc, într-un mod economic, eficient și eficace cu respectarea regulilor externe și a politicii și regulilor managementului, am protejat bunurile și informațiile.
- Prin sistemul de control intern/managerial al MNS se operează o diversitate de procedee, mijloace, acțiuni, dispoziții, care privesc toate aspectele legate de activitățile muzeului, fiind stabilite și implementate de conducerea MNS pentru a-i permite deținerea unui bun control asupra funcționării instituției, precum și a fiecărei activități specifice muzeelor care dețin colecții publice.
- Am efectuat operațiunea de autoevaluare a sistemului de control intern managerial, prin completarea de către fiecare compartiment din organigrama MNS a "Chestionarului de autoevaluare a stadiului de implementare a standardelor de control intern/managerial"
- În vederea consolidării unui sistem de control intern managerial, comisia de monitorizare a actualizat programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial.

Cărți editate în cursul anului 2020

În cursul anului 2020 s-au editat următoarele publicații:

- Tipărirea Anuarului Acta Siculica 2018-2019
- Catalogului Magma 2020, care conține cataloagele expozițiilor organizate în cursul anului 2020 în Spațiul de Artă Contemporană Magma din Sf.Gheorghe, în format 10.5*14.8 cm - cataloage de expoziții de grup și personale, itinerante.
- S-a tipărit broșura Csernátóni Füzetek, care apare anual, obiectivul principal al ediției 2020 a fost popularizarea și valorificarea colecțiilor Muzeului, respectiv păstrarea, popularizarea și transmiterea tradițiilor pentru generațiile viitoare.

Situația economico-financiară în anul 2020

- pentru anul 2020 total de venituri prevăzute: 4.435.000 lei, din care s-au cheltuit până la sfârșitul anului 4.042.956 lei
- gradul de acoperire din venituri proprii a cheltuielilor instituției (98 %)

- ponderea veniturilor proprii în totalul veniturilor (2 %)
- ponderea cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor este de 75 %
- ponderea cheltuielilor de capital din bugetul total: 5 %
- gradul de acoperire a salariilor din subvenție 100 %;

La finele anului 2020, bugetul definitiv aprobat al MNS a fost de 4.435.000 lei, după cum urmează:

- cheltuieli de personal 3.151.500 lei
- cheltuieli bunuri și servicii 1.042.000 lei
- alte cheltuieli 10.000 lei
- cheltuieli de capital 231.500 lei

Bugetul de cheltuieli a fost executat în sumă de 4.042.956 lei după cum urmează:

- cheltuieli de personal 3.030.610 lei
- cheltuieli bunuri și servicii 859.657 lei
- cheltuieli de capital 181.632 lei

Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent -28.943 lei

Execuția bugetelor de venituri și cheltuieli:

Venituri:	Plan/ trimestru	Realizat/ trimestru
Alocatii de la buget	4275000	3977598
Venituri proprii	160000	65358
Alte surse-donații		
TOTAL	4435000	4042956
Cheltuieli		

Situația încasărilor (venituri proprii):

Total venituri: 65.358

Locatia	Din Bilete	Din Film/foto ghidaj	Din tiparitari	Din ob. meșteșug și alte - diverse	Din Carti	Din Intretin	din Săpături
Sediu MNS	735		221	1238	2798	6241	24079
Tg.Sec.	10675		519				
Cernat	16670			2182			
Baraolt							
Zăbala							

Achiziții obiecte muzeale în cursul anului 2020

Datorită faptului că instituția din bugetul de venituri și cheltuieli alocă anual sume pentru achiziții bunuri culturale, față de anul precedent a crescut semnificativ numărul bunurilor patrimoniale, care au intrat în patrimoniu, ori prin donații, ori prin achiziții.

S-au achiziționat obiecte muzeale în valoarea de 90.582,00 lei dintre care enumerăm:

- Pentru extinderea colecției de diorame cu figurine de plumb, am achiziționat un alt segment pentru secția externă din Baraolt.
- Pentru îmbogățirea colecției de artă plastică a MNS, am achiziționat o lucrare de artă, o pictură reprezentând pe Gábor Áron, semnat de ilustrul pictor clujean Miklóssy Gábor (1912-1998), aflat în proprietate lui Miklóssy Gyula, fiul pictorului, precum și portretul lui Kónya Ádám, pictură în ulei, realizat de către Útő Gusztáv.

- În parcursul anului 2020 în colecția de istorie au intrat 57 monede din epoca antică, premodernă, modernă și contemporană, dintre care se disting drahma istrieană și tetradrachma dacică de tip Aninoasa-Dobrești, ambele fiind considerate rare. Din rândul monedelor din epoca premodernă se deosebesc denarii emise de către Matei Corvin, sau groșii din Principatul Transilvaniei, din timpul domniei lui Sigismund Báthory. Colecția conține și câteva monede, considerate rare cum ar fi thalerii din Tirol sau monedele de argint din provinciile austriece și germani din secolul XVI-XVII. În inventarul Secției Etnografie au fost înregistrate 252 articole, din care 43 bucăți au intrat prin achiziție muzeală (covoare vopsite, mobilier, faianță, textile), în fototecă s-au înregistrat prin achiziție muzeală 2960 vederi și 37 fotografii. Volumul fototecii a crescut cu 4062 de fotografii de arhivă, ele sunt foarte importante din punct de vedere a cercetării etnografice, aparținând regiunii noastre. Acestea au fost scanate, digitalizate, dar deocamdată proprietarii nu au renunțat la drept.

Alte obiective finalizate în cursul anului 2020

- Muzeul Național Secuiesc a preluat dreptul de administrare a mai multor imobile, situate în Sfântu Gheorghe, de la Consiliul Județean Covasna - pentru depozitarea colecțiilor, care au fost mutate din sediul muzeului în aceste imobile.

Mutarea colecțiilor și inventarul de specialitate au fost două obiective principale în cursul anului 2020. Aceste lucrări decurg în conformitate cu legislația în vigoare cu privire la evidența, gestiunea și inventarierea bunurilor culturale deținute de muzee

1. Secția Istorie-Arheologie

a) Colecția de istorie

- Din colecția de istorie, au fost mutate 2074 obiecte în depozite externe. Armele de foc (233 buc) sunt depozitate în clădirea principală.
- Au fost introduse 2307 de recorduri în registrele de inventar, conform OUG 20350.

b) Colecția de arheologie

- Din colecția de arheologie au fost mutate 104.500 de obiecte în depozite externe.
- Au fost introduse 4200 de recorduri în registrele de inventar, conform OUG 2035/2000.
- În cursul anului 2020 în colecția arheologică au intrat în total 960 de obiecte, din care au fost inventariate 163 obiecte, sub. nr. inv. 20059-20124.

Activitatea științifică/cercetare în cursul anului 2020

Cercetări de teren

În cursul anului 2020 am efectuat cercetări arheologice de teren în următoarele locații:

- Lemnia: diagnostic arheologic. Perioadă de desfășurare: 10 aprilie (1 zi)
- Dalnic-Biserica reformată: cercetări arheologice preventive cu ocazia renovării monumentului istoric. Perioada de desfășurare: 21 aprilie–3 iulie (în total 53 zile)
- Aita Mare-Biserica unitariană: cercetări arheologice preventive cu ocazia renovării monumentului istoric. Perioada de desfășurare: 13 iulie–14 august (în total 25 zile)
- Valea Crișului-Castelul Kálnoky: cercetări arheologice preventive cu ocazia renovării monumentului istoric. Perioada de desfășurare: 6–11 august (în total 4 zile)
- Arcuș: diagnostic arheologic. Perioada de desfășurare: 27 august (1 zi)
- Sfântu Gheorghe-Biserica-cetate reformată: cercetări arheologice preventive cu ocazia renovării monumentului istoric. Perioada de desfășurare: 7 septembrie–3 noiembrie (în total 27 zile)
- Târgu Secuiesc: diagnostic arheologic. Perioada de desfășurare: 10 septembrie (1 zi)

- Sfântu Gheorghe-Conacul Bóra: diagnostic arheologic cu ocazia renovării clădirii. Perioada de desfășurare: 21-22 octombrie (în total 2 zile)
- Târgu Secuiesc-Centrul istoric (Piața Gábor Áron și curțile adiacente): cercetări arheologice preventive cu ocazia renovării monumentului istoric. Perioada de desfășurare: 5 noiembrie–15 august (în total 11 zile)
- Ilieni: diagnostic arheologic. Perioada de desfășurare: 12 noiembrie (1 zi)
- Lemnia-Biserica Sfântul Mihail: cercetări arheologice preventive cu ocazia renovării monumentului istoric. Perioada de desfășurare: 23 noiembrie–11 decembrie (în total 15 zile)

Activități de editare

- Participare la editarea anuarului MNS, *Acta Siculica* 2018-2019
- Participare la editarea volumului *László Ferenc: Táj és tudomány. Válogatott írások*. (în colaborare cu László Attila). Volumul va fi publicat ún anul 2021

Publicații:

- Sándor Berecki, Sztáncsuj Sándor-József: A Neolithic Settlement from Ernei, *Marisia*, AHP, 1, 2019, 31-42.
- Attila László, Sándor-József Sztáncsuj: On the southern relations of the Transylvanian Ariușd Group, the intra-Carpathian branch of the Ariușd-Cucuteni-Trypolie cultural complex, In: Bodi, G., Govedarica, B., Hansen, S., *Die Cucuteni-Kultur und ihre südlichen Nachbarn: Forschungsgeschichte – Kulturbeziehungen – offene Fragen*, Verlag Karl A. Romtorfer, Suceava, 2020, 67-78.
- László Attila, Sztáncsuj Sándor-József: Óskori település a borvizek felett. Régészeti kutatások Málnásfürdő-Füvenyestetőn (1909-2019), *Archaeologiai Értesítő*, 145, 2020, 1-37.
- Sztáncsuj Sándor-József, Hőgyes Mihály-Huba: Régészeti kutatások a feldobolyi református templomban, *Acta Siculica*, 2018-2019 (2020), 33-45.
- Erwin Gáll, Réka Fülöp, Mihály-Huba Hőgyes: "Periferiile periferiilor"? Fenomen arheologic sau stadiul cercetării: de ce nu au fost descoperite necropole din perioada secolelor VIII-X în Transilvania estică și centrală, respectiv în nordul și centrul Olteniei și Munteniei?, *Arheovest*, 8, Szeged 2020, 385-413.

Tóth-Bartos András, istoric-muzeograf

- participare la editarea anuarului MNS, *Acta Siculica* 2018–2019.

Publicații:

- Balogh Róbert, Homor Péter, Tóth-Bartos András, Ásványi Szabolcs: *Trianon hatásai a magyar erdőgazdaságra. Veszteségek és átalakulás*. Budapest, OEE, 2020.
- Tóth-Bartos András, Demeter Lajos: „Esküszöm az élő Istenre (...) nemzeti zászlómat soha el nem hagyom”: a 86. honvéd zászlóalj címerdíszje a Székely Nemzeti Múzeum gyűjteményében. *Acta Siculica* 2018–2019. 193–208.
- Az 1921. évi erdélyi román földreform. *Kincses Kolozsvár Kalendáriuma 2020–2021*. Kolozsvár, Kriterion, 2020. 314–326.

2. Secția Etnografie

Din Secția etnografică au fost mutate în depozite externe un total de 15.181 obiecte, aprox. 150.000 de înregistrări din fototeca MNS (pe suport de hârtie, negativ de sticlă și bandă de film), din colecția - biblioteca de documente de istorie locală etnografică, au fost mutate cca. 5.000 de dosare în total. Acesta însumează cu aproximație 170 181 de obiecte.

Prelucrarea inventarului, pe platforma nouă- date din 2020

Colectivul secției de etnografie a prelucrat 5752 de articole - cu completarea datelor incomplete. Din totalul datelor, 2000 de articole în perioada home office.

Din colecția de ceahle s-au prelucrat 628 articole în format digitalizat.

Programe implementate, programe organizate on-line

În cursul anului 2020 personalul din cadrul secției etnografie a editat și publicat texte de specialitate, informative pe site-ul <https://www.szm.ro/> la secțiunea Obiecte și Povești:

<https://www.szm.ro/szm.php?o=magyaro>

<https://www.szm.ro/szm.php?o=datki>

https://www.szm.ro/szm.php?o=szekelykereszturi_kapu

<https://www.szm.ro/szm.php?o=palatabla>

https://www.szm.ro/szm.php?o=szombatos_kendo

https://www.szm.ro/szm.php?o=forradalmi_tanyerok

https://www.szm.ro/szm.php?o=orbaiszeki_betlehemesek

În colaborare cu Muzeul de Etnografie din Budapesta, s-a demarat programul de încărcare/actualizare a bazelor de date, pe site-uri internaționale (Amintiri culturale, materiale Trianon). Baza de date se poate vizualiza pe adresa de web: <https://trianon.neprajz.hu/neprajz.start.php>. - dintre acestea, 50 de obiecte etnografice vor apărea pe site-ul Europeana.

Alte activități profesionale- Szócsné Gazda Enikő

a. Publicații:

- *Rececsipkék a romániai magyar evangélikus egyházközsegekben*
Debrecen : Debreceni Református Hittudományi Egyetem, (2020) 106 p.

b. Studii etnografice:

- Ipartanítók terepen - Körkép az erdélyi magyar fazekasság 19. század végi és 20. század eleji metamorfózisáról. In: *Acta Siculica 2018-2019*, Sepsiszentgyörgy, 2020, 343-360 p.
- Egyház és háziipar. In: Kiss Réka – Lányi Gábor: *Hagyomány, Identitás, Történelem 2019*. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, 2020, I. kötet, 423-436 p.
- Asztalosok, kapufaragók Kovásznán a 20. században. In: „*Tenger fenekéről gyöngyszemeket szednek*” *Tanulmányok Olosz Katalin tiszteletére*. Kolozsvár: Kriza János Néprajzi Társaság, pp 459-476 (2020) (Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve ; 28.)

c.. Revizuire:

- Verebélyi Kincső: Nép – Ipar – Művészet. In: *Ethnographia* 131 évf. 4. szám 719-721 (2020)

d. Editare:

- *Acta Siculica* évkönyv 2 tanulmány

f. Selecție fotografii din fototecă pentru diverse publicații, filme, expoziții, conform contractelor: mai mult de 500 de fotografii selectate

Alte activități profesionale - Kinda István, muzeograf

A îmbogățit colecția din cadrul Muzeului Ceangăiesc din Zăbala cu 7 lăzi de zestre și 70 bucăți de covoare vopsite (articole înregistrate în colecția Asociației Pro Museum Zăbala).

A organizat expoziția cu titlul *reNovatio*, care începând de la idee, concept și construire, a fost realizat cu colaborarea muzeologului Both Noémi. Expoziția a fost deschisă în luna august, și a avut 400 de vizitatori- a fost perioadă de pandemie cu restricții impuse de lege.

A fost partener, realizator al expozițiilor cu titlul Meșteșuguri populare tradiționale în Háromszék, organizat la Galeria de Artă din orașul Covasna și la Centrul de Cultură din Întorsura Buzăului.

A realizat scenariul, montajul și filmarea documentarului de imagine *reNovatio*, împreună cu Both Noémi și Simon József, precum și a filmului despre prelucrarea oaselor și a cornului de cerb, în satul Săntiolunca.

- www.mestersegek.ro; <https://www.youtube.com/watch?v=OGtVvtaZyz8&t=28s>

La cererea Consiliului Județean Covasna a derulat un program de cercetări etnografice cu privire la porțile secuiești din zona Trei Scaune. S-au făcut cercetări cu privire la cultura și populația ceangăiească, precum și meșteșuguri populare tradiționale în Háromszék.

Publicații :

Mineri, prelucrători de var, rockeri în Depresiunea Baraolt, Acta Siculica, 2018–2019, 361–366.

Alte activități profesionale – Both Noémi, muzeograf

În perioada de home office a participat la editarea textelor care aparțin proiectului Obiecte și Povești, pe pagina de web a MNS- care s-a demarat în spațiul on-line.

În cadrul proiectului de colectare și cercetare, a îmbogățit colecția fototecii cu fotografii care îl înfățișează pe Konsza Samu, fost director MNS și familia sa, cine a fost membru al Consiliului de Administrație al MNS și a fost profesor la Liceul Székely Mikó Kollégium.

Am fost co-curatorul expoziției *Renovatio*, care a documentat evacuarea și mutarea colecțiilor muzeului.

În cadrul unei analize comparative, a prelucrat corespondența de la sfârșitul secolului al XIX-lea, a lui Ilona Élthes din Csíktusnád și a lui Károly Mórlik din Baraolt.

A scris un studiu despre viața și opera lui Konsza Samu, folosind colecția de documente din colecția MNS și moștenirea fotografică a lui Konsza Samu.

Va apărea un studiu cu titlul „*Esztelnek olyan mostohagyermek volt Kézdiszentkeresztnek, mint amilyen a mesében Hamupipőke volt.*”, într-un volum de monografie a satului Estelnic.

A câștigat o bursă la Budapesta, în cadrul programului de burse Domus Hungarica al Academiei Maghiare de Științe, care va fi demarat pînă în data de iulie 2021.

3. Secția Biblioteca Documentară

În anul 2020 colecția bibliotecii MNS s-a îmbogățit cu 389 de publicații, prin donații.

Alte activități profesionale- Boér Hunor, bibliotecar, muzeograf

În anul 2020 au fost aproximativ 3 duzini de programe finalizate, în colaborare cu aproximativ 120 de cercetători și mai mulți editori.

- prin instalarea atelierului Arcanum la sediul MNS, am reușit digitalizarea colecțiilor MNS de ziare și reviste, aparținînd regiunii din secuime.
- cercetări, adnotări în colaborare cu arhitectul Anthony Gall, legat de arhitectura lui Kós Károly (terenuri, CF MNS)
- proveniența obiectelor muzeale din Zăbala, secolul XVII. – pentru documentarea unei noi expoziții în viitor
- Organizarea prelucrării Lexiconului *Magyar múzeumi arcképcsarnok* (2002) în colaborare cu Compania Pulszky Társaság – pregătirea a șapte articole.
- Proiectarea volumului/a seriei de volume- *Imago Transsylvaniae* - care va prezenta istoria hărților, în colaborare cu Gróf László, Tamás Sándor, Boér Máté, Tusa Nóra, editat în limbile engleză-maghiară. Primul volum va fi intitulat *Novitates Mollonianae*.
- *Colectarea*, editarea, îngrijirea, corectarea, revizuirea, scrierea materialelor din anuarul Acta Siculica 2018–2019, în această cercetare a fost implicat în primul rând Boér Máté, precum și alți cercetători științifici.
- Având în vedere că este singurul angajat al Bibliotecii MNS, publicările profesionale pot fi consultate pe pagina web al mtmt.hu.

4. Secția Științele Naturii

- Din colecția de istorie a naturii, au fost mutate în depozite externe, un total 2.115 inventare din colecțiile secției:
  - colecția minerologie, fosile: M637 ,
  - nevertebrate- zoologie: N135
  - vertebrate- zoologie Z647

Au fost introduse 10.399 recorduri din botanică în platforma nouă. Au fost introduse 2307 de recorduri în platforma nouă a registrelor de inventar. În anul 2019 s-a terminat cercetarea științifică a biodiversității gândacilor dobrogeni, a început prelucrarea materialului, și editarea studiilor de specialitate, a articolelor despre această temă de cercetare.

5. La Secția de artă s-a derulat inventarierea cărților și cataloagelor de specialitate din colecția muzeului. În perioada de pandemie s-a continuat cercetarea cu privire la patrimoniul secției de artă plastică, digitalizare, inventariere cu programul Docpat.

6. Pedagogia muzeală - Proiectul intitulat *Obiecte, povești*, care a fost organizat de către Csáki- Bartha Zonga, în colaborare cu personalul de specialitate - a apărut periodic pe site-ul web și pe pagina de facebook a muzeului, după cum urmează:

- Magyarói varrottas (Szócsné Gazda Enikő), A vájling (Kinda István), Datki fejfák (Szócsné Gazda Enikő), Szerelmi levélalbum (Both Noémi Zsuzsanna), Madonnás lobogó (Tóth-Bartos András), Székelykeresztúri kapu (Szócsné Gazda Enikő), Kovászna megye szocialista címere (Tóth-Bartos András)
- În luna februarie s-a prezentat publicului cartea: Képek könyve editat de Zakariás Erzsébet.
- Pe data de 10 mai, am organizat a X.-a aniversare a tradiționalului program pentru copii și familii; Ziua Păsărilor și a Copacilor.
- Fișe retrospectivă cu imagini din programele anilor precedenți
- Iulie-august: Cu sprijinul colegilor am organizat o tabără pentru copii cuprinse între vârstele 10-12 ani, cu activități de educație în aer liber, precum și activități de pedagogie muzeală.
- În luna octombrie, am organizat într-un cadru restrâns Ziua ciupercii.
- Lunile noiembrie-decembrie: am deschis în spațiul on-line activități ținând de pedagogie muzeală, jocuri aventuroase (jocuri MNS pe internet pentru copii).

7. Activitatea profesională în cadrul Muzeului de Istorie al Breslelor Incze László din Tg.Secuiesc

În perioada pandemiei în care activitățile s-au desfășurat la domiciliu, toate datele care au fost înregistrate în registrele de inventar anterioare, au fost introduse în foaia de calcul Excel standardizată: inventarul de istorie-201 articole, inventarul de etnografie-2682 articole, inventarul de arte plastice-540 articole, inventarul de biblioteca documentară-1125 articole, inventarul fototecii-1147 articole. Pentru digitalizări viitoare au fost fotografiate 244 de porturi populare, cele ale păpușilor aflate în expoziția de bază. Digitalizarea a 316 articole apărute în ziarul Jóbarát, precum și digitalizare corespondenței, referitoare la tematica colecției de porturi populare în mărime de păpuși.

Expoziții tematice organizate:

- Expoziția de drapeluri istorice maghiare: Ha én zászló volnék. Drapelurile au fost confecționate de Magyarország Háza, au fost prezentate de heraldicul Szekeres Attila, iar acestea au fost donate Muzeului Ceangăiesc din Zăbala.
- Expoziție comemorativă de artă plastică, cu prilejul evenimentului marcant 15 martie
- În august s-a organizat Expoziția XXVIII. Incitato – cu tematica soarta cailor, cu participarea mai multor lucrări, realizate de către artiști plastici de renume.

- Expoziția intitulată Találkozás, cu artiști plastici care prelucrează smalțul.

În perioada pandemiei s-au ținut mai multe expoziții virtuale, comemorări: tururi virtuale în expozițiile de bază a muzeului ILCM, Expoziția de 15 martie, Comemorarea a 170 de ani de la moartea baronului Miklós Wesselényi.

- Activități de pedagogie muzeală. #múzeumozzaszobádból: cuvinte încrucișate online, proiect ptr. copii online cu vederi de paște, concursuri de desen online: Primăvara, Porturi populare.

- A kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeum fél évszázada (1969–2019) In: Néprajz a közgyűjteményekben. Magyar Néprajzi Múzeum, Budapest. (megjelenés alatt)
- Incze László (1928–2007) és Szabó Judit (1942–2017) In: Magyar Múzeumi Arcképcsarnok 2. Pulszky Társaság. Magyar Múzeumi Egyesület, Budapest. (megjelenés alatt)

Dimény Erika: A Incze László Céhtörténeti Múzeum céhes és helytörténeti kiállításaihoz kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozások. In: Acta Siculica 2018–2019, Sepsiszentgyörgy, 2019. 451–465.

Dobolyi Annamária: Az Incze László Céhtörténeti Múzeum képzőművészeti gyűjteménye. In: Acta Siculica 2018–2019, Sepsiszentgyörgy, 2019. 385–390.

Alte activități:

- renovarea sălilor de expoziție la parter földszinti 8 kiállítóterem javítása.
- modernizarea expoziție de bază a breslelor .
- renovarea și restaurarea gardului și a porții secuiești din spatele curții

8. Activitatea profesională în cadrul Muzeului Haszmann Pál din Cernat

- Anul pedagogiei muzeale a început cu activități tradiționale de carnaval, organizat pentru copii școlari și preșcolari.
- Ziua Beporzók Napja – într-un cadru restrâns, în colaborare cu parteneri din Ungaria, după care am întâmpinat perioada de carantinare, de pandemie
- Programe de pregătire Paști, încondeierea, vopsirea ouălor – acest program a fost ținut doar în cadrul familiei Haszmann, împreună cu soți și copii –am pregătit un filmuleț video, care a fost pus la dispoziție pe facebook-ul secției.
- Cu aceste programe virtuale colectivul secției a încercat să păstreze legătura cu publicul
- Pe perioada restricționată am ținut tabere de zi pentru copii locali pentru învățarea limbii engleze, precum și cu activități meștesugărești
- Anual se organizează evenimentul tradițional “Csernátoni BuRRogtató”, care în acest an s-a desfășurat în spațiul virtual, programul s-a derulat prin videoclipuri cu mecanicii, care s-au alăturat acestui proiect.
- Muzeul și în acest an s-a alăturat evenimentelor organizate cu a XI-a ediție a zilelor Székelyföldi Napok, s-a deschis o expoziție în aer liber, cu fresce bisericesti, care prezentau legenda Sfântului Ladislau.
- A apărut broșura Csernátoni Füzetek nr. 70-71. / 2019-2020, care este un număr consolidat, bilingv, care prezintă pe scurt colecțiile, descrieri ale unor obiecte interesante. În ultima ediție a anuarului Acta Siculica a fost publicat studiul lui Dimény-Haszmann Orsolya despre rolul și funcționarea Colegiului popular din Cernat.
- În ultimul an, mai mulți bloggeri și reporteri au vizitat secția din Cernat, în urma cărora au apărut articole și videoclipuri de popularizare pe World Wide Web. Un exemplu este un film în limba engleză Transylvania Now.
- S-au făcut mai multe investiții majore, a fost reînnoit acoperișul casei secuiești din Albisi, cu șindrilă nouă. S-a început extinderea spațiului unde este expus colecția de mașini agricole.

Pe perioada când am desfășurat activități de home-office, am reînnoit expoziții, am reinventariat o parte a colecției. Până în prezent, au fost introduse în noul sistem informatic aproape 6.000 de obiecte.

9. Activitatea profesională al Muzeului Depresiunii Baraolt

Colecția s-a îmbogățit cu aproximativ 100 de documente de valoare cultural-istorică, pe suport de hârtie, din moștenirea profesoarei pensionate, Tomsa Jolán, precum și 1506 de fotografii, stocate electronic, în principal cu imagini din Baraolt. Muzeologul Hoffmann Edit a cercetat și documentat istoria spitalului din Baraolt, a prelucrat datele din registrul deceselor din cadrul spitalului. Demeter László în colaborare de istoricul Demeter Lajos, s-a ocupat de extinderea și cercetarea bazei de date, a armatei honvezilor din 1848-49.

10. Activitatea Muzeului Ceangăiesc din Zăbala

Secția externă a MNS prezintă publicului arta populară din Zăbala. Această expoziție este amenajată într-o casă țărănească, construită la începutul secolului 20. În prima sală turiștii pot să viziteze o mică expoziție fotografică, legată de monumentele istorice din Zăbala: biserica reformată fortificată, conacul Basa și Mikes, biserica ortodoxă română veche și biserica reformată din Pava. Totodată am expus reprezentările istorice păstrate în interioarele private, obiecte legate de memoria istorică. Într-o altă încăpere prezentăm cahatele tradiționale țărănești din secolul 16-20, găsite în Zăbala, porturile de sărbătoare ale românilor și secuilor din localitate. În ultima cameră prezentăm o secvență din cultura interioarelor țărănești, o cameră de oaspeți din perioada interbelică.

11. Activitatea Spațiului de Artă Contemporană Magma

În anul 2020 Spațiul de Artă Contemporană Magma a avut un program aniversar - 10 ani de aniversare. MAGMA a fost înființat în 2010 de artiștii vizuali Barnabás Vetró, Attila Kispál și Ágnes-Evelin Kispál și a fost o inițiere artiști pentru artiști. Programele expoziționale sunt bazate pe concepții care focusează la arta contemporană, cu mare accent pe arta conceptuală și new media. MAGMA este un artist-run space cu un concept „artist-curatorial” definit, care alături de expoziții individuale sau de grup inițiază proiecte ca producție artistică, prezentări, artist-talk-uri, dezbateri, proiecții de filme, ateliere, publicații online și offline.

Expozițiile organizate în anul 2020 până în data când s-au adus restricțiile, s-au derulat normal, iar după restricții au fost montate în spațiul virtual.

Expoziția cu titlul *Viitor Anterior #1*, realizată în colaborare cu Federația Fabrica de Pensule, a fost un eveniment care face parte din programul *Living the future - modalități de susținere a creației artistice într-un timp imposibil*.

Din data de 20 octombrie 2020 Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA a fost închisă publicului pe baza Hotărârii nr. 50/19.10.2020 a Comitetului Județean pentru Situații de Urgență Covasna, pentru prevenirea răspândirii coronavirusului.

În luna septembrie 2020, au organizat o expoziție de grup, cu titlul *Transylvania Retouched A Matter of Landscape and Representation*, a cărui vernisaj a avut loc în aer liber, pentru a preveni răspândirea coronavirusului.

Proiectul cu titlul *:colecția În timpul stării (infinitalui) de alertă*, desfășurat în luna august, ca o reacție la situația actuală, oferă o selecție de lucrări de artă din colecția MAGMA.

Expoziția prezintă din nou publicului acele opere de artă care reflectează, prin diferite teme în contextul pandemiei, asupra situației incerte, de criză, trăită recent de noi toți.

- În anii precedenți Muzeul Național Secuiesc a primit în administrare deplină imobilele situate în Sf.Gheorghe, str. Spitalului nr.2, în str. Recoltei nr.3, și am prelungit contractele de închiriere a spațiilor din imobilul situat în str. József Attila nr. 4, în vederea asigurării depozitării colecțiilor muzeale pe perioada de implementare a proiectului “Reabilitarea ansamblului Muzeului Național Secuiesc Sfântu Gheorghe”.
- Am prelungit contractul de prestări servicii cu o firmă de pază, care oferă servicii de monitorizare și intervenție rapidă în caz de evenimente - asigură paza prin intervenție la apelare telefonică la obiectivele-depozitele unde s-au mutat colecțiile MNS (colecția istorie-arheologie, colecția bibliotecii), verifică periodic și modul de funcționare a sistemului de alarmare împotriva efracției.
- Am încheiat contract de închiriere pentru un spațiu în imobilul situat în str. József Attila nr. 4. care este folosit pentru depozitarea obiectelor din colecția Secției de Etnografie.
- În cursul anului 2020 am transportat/mutat toate colecții din cadrul Serviciului Etnografie-din depozitul de mobilier, precum și din cadrul Bibliotecii - o mare parte a colecției de publicații, provenite în urma donațiilor și a parteneriatelor între instituții, a schimburilor de publicații, precum și o parte a documentației din arhivă.
- În cursul anului 2020 am reînnoit contractele cu furnizorii principali, respectiv: asiguratori pentru autovehicule și clădiri, asigurare împotriva incendiilor, am prelungit contractul de închiriere pentru suprafețele locative în mun. Tg.Secuiesc, str. Curtea 11 nr.3., furnizarea serviciilor de telecomunicații electronice fixe și mobile prin furnizorii Telekom, Vodafone și RCS&RDS, asistență produse software pentru programele de contabilitate și resurse umane, asistență, administrare și actualizare a paginii Web, asistență tehnică pentru asigurarea de service și garanție la echipamentele de încălzire.
- Am realizat executarea lucrărilor periodice de verificare a hidranților, facem revizii periodice și de întreținere în conformitate cu legislația în vigoare.
- Am realizat executarea lucrărilor de verificare tehnică și ISCIR a echipamentelor de încălzire, revizia cazanelor din dotare. Aceste lucrări ne sunt asigurate și garantate de către firma autorizată, Horváth Service Srl.
- Avem grija colectării selective, separat a deșeurilor menajere, a deșeurilor nepericuloase și cele provenite din activitățile instituției, colectăm separat hârtie-carton, plastic, sticla, metale.
- Pentru ocrotirea, protejarea patrimoniului muzeal în fiecare an includem dezinsecția obiectelor împotriva dăunătorilor materialelor din lemn, textile, hârtie.
- Am contractat servicii de transport de obiecte de artă, material expozițional și material arheologic - în mai multe locații, conform graficului expozițional anual, precum și graficului de mutare a colecțiilor muzeale.
- Am încheiat contracte pentru săpături arheologice preventive și supraveghere arheologică pentru lucrări de renovare-reabilitare, în perimetrul monumentelor istorice, după cererile părților contractante.
- Pentru organizarea și desfășurarea activităților birotice, a administrării bazelor de date Docpat la secții externe, am achiziționat calculatoare și Laptopuri, precum și produse software-Microsoft Office, prin care se pot crea documente, utilizând numai un browser de acces la internet.
- Pentru supravegherea sănătății personalului MNS asigurăm prevenirea, depistarea, dispensarizarea bolilor profesionale și a bolilor legate de profesie, precum și menținerea sănătății și a capacității de muncă. Cu recomandarea medicului de muncă, instituția asigură fonduri și condiții pentru efectuarea tuturor serviciilor medicale profilactice necesare pentru supravegherea sănătății, în acest context am încheiat contract de servicii de asistență medicală ambulatorie de specialitate – pentru analize de laborator – controale periodice pentru angajații MNS.
- Am continuat proiectul de organizare a expozițiilor de artă contemporană din domeniile artelor vizuale, multimedia, intermedia, performance. Evenimentele

organizate în cadrul proiectului s-au desfășurat în Spațiul Expozițional de Artă Contemporană Magma.

- Se actualizează instantaneu pagina de web a MNS (www.sznm.ro)
- Prin parteneriatul derulat între Muzeul Național Secuiesc și firma Bertis Srl din Sf.Gheorghe s-a atins un alt aspect important în implementarea sistemului calității, prin promovarea imaginii și dezvoltarea imaginii organizației. S-a încheiat un contract de sponsorizare prin care firma Bertis Srl s-a angajat să susțină acțiunile, programele, taberele de pedagogie muzeală pentru școlari, organizate de către muzeu în cursul anului 2020.

Principiul existenței și funcționării Muzeului Național Secuiesc, dobândirea unui renume, prestigiu profesional pe plan național și internațional constituie în primul rând nivelul și calitatea prelucrării colecțiilor valoroase, respectiv proiectele culturale și științifice legate de patrimoniul administrat.

În perioada reabilitării, care este estimată la aproximativ doi ani și jumătate, am dobândit alte locații, unde demarăm activități științifice, ținem legătura cu publicul, organizăm expoziții și concerte, vom prezenta expoziții reprezentative din colecțiile MNS, atât în țară cât și peste hotare, în colaborare cu partenerii noștri, muzee din diferite orașe din țară și din Ungaria.

Tradițional anual se organizează “Ziua Ciupercii” în colaborare cu Asociația Micologică László Kálmán. Programul organizat pentru familii, iubitori ai naturii, începe cu o excursie micologică în pădurile din jurul stațiunii Șugaș Băi, urmată de o expoziție din recolta adunată și alte obiecte cu tentă micologică, degustare de preparate din ciuperci, deschiderea expoziției de semne de carte, calendare de buzunar, jocuri ale membrilor Asociației Micologice LKG despre ciuperci, urmată de prezentări susținute de specialiști în micologie. Programul se termină cu concurs de cunoaștere a ciupercilor pentru elevi de școală generală.

Prezentările de carte se organizează cu parteneri interni și externi ca: Academia Maghiară din Budapesta, Asociația Etnografică Kriza János din Cluj, Societatea Muzeului Ardelean din Cluj, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale-Cluj precum și cu edituri marcante ca Pallas Akademia, MuzeumCafé, Consiliul Internațional al Muzeelor, Guttenberg.

Programe științifice, simpozioane, concursuri organizate cu parteneri, instituții culturale din județul Covasna, cum ar fi: Centrul de Cultură al Județului Covasna, Biblioteca Județeană Bod Péter, Centrul de Cultură a Ungariei, Casa de Cultură Kónya Ádám din Sf.Gheorghe.

Parteneriate educaționale și de activități de pedagogie muzeală cu școlile, liceele din județul Covasna.

Activități de pedagogie muzeală:

Muzeul Național Secuiesc derulează anual mai multe proiecte educaționale, prin activități de pedagogie muzeală. Aceste programe sunt educative, interactive, atractive și accesibile, implicând elevii în mod direct, oferindu-le o experiență complexă. Muzeul este locul învățării opționale, accesibil doar celor care doresc cu adevărat să-l viziteze, care se adresează unui public variat. Prin intermediul acestor activități și proiecte culturale, încercăm să menținem vii tradițiile și obiceiurile regiunii, precum și meșteșugurile practicate în trecut.

- Suntem partenerii Primăriei Sf.Gheorghe, în organizarea programelor culturale de Zilele Sf.Gheorghe.

Oferta culturală a MNS prin expozițiile permanente, temporare, activități educaționale, evenimente și programe culturale se adresează următoarelor beneficiari:

- Turiști, vizitatori din țară
- Turiști, vizitatori din străinătate
- Membrii ai comunității locale

- Parteneri colaboratori instituționali
- Mass media
- Specialiști, oameni de știință, istorici, arheologi, profesori, muzeografi, scriitori, etnografi, micologi, fotografi, doctori
- Grupurile de excursioniști școlari din țară și din străinătate
- Familiile cu copii
- Grupurile de preșcolari, școlari și liceeni
- Grupuri-turiști pensionari veniți în grup organizat, cu scop bine definit
- Vizite de familie alături de rude stabilite în diaspora

Acțiuni de publicitate a proiectelor proprii ale instituției:

- Comunicate către mass-media cu articole de prezentare a fiecărei manifestări, eveniment, însoțite de imagini –copii de afiș sau/și, invitație digitală.
- Newsletter ocazional, e-mail adresat reprezentanților mass- media, colaboratorilor și tuturor celor înscriși pe lista de invitați înscriși în baza de date de al MNS (G-Mail cu mailboxuri în continuă actualizare).
- Comunicate transmise prin intermediul rețelelor de socializare Facebook
- Actualizarea constantă a sitului MNS pe www.sznm.ro.
- Afișaj actualizat permanent la afișierele proprii ale muzeului, precum și în locațiile definite și amenajate pentru afișaj: la instituții publice și de cultură, biblioteci, case de cultură, licee și universități din Sfântu Gheorghe.
- Realizarea de invitații personalizate pentru evenimentele marcante și expedierea acestora către colaboratorii fideli ai instituției și către personalități publice importante.
- Distribuirea de materiale publicitare la târguri și evenimente culturale naționale și internaționale prin intermediul standurilor Tourinfo sau standuri proprii la Târgurile de Publicații.
- Realizarea unui flyere de promovare a programelor de educație muzeală.
- Realizarea de pliante de informații despre MNS și evenimente prin intermediul Biroului de Organizare Evenimente Culturale din Sfântu Gheorghe.

Beneficiarul țintă al activităților instituției:

- pe termen scurt, intelectuali, studenți, oameni cu cultură umană
- pe termen lung; toate categoriile care sunt interesați în acest mod de a fi în contact cu cultura muzeală: tineri cu educație tehnică, ingineri, inventatori, ingineri constructori, arhitecți, micologi, persoane religioase, melomani etc.

Am inclus activități care slujesc o mai bună informare a meșterilor populari, care vin la secția etnografie pentru documentare, pentru a afla modalitățile autentice în a forma o broderie , în a ciopli o sculptură decorativă etc. Secția documentară și de bibliotecă are și ea un program de deservire a cercetătorilor dar și a publicului. Avem planuri de a organiza activități socio-culturale în aer liber, la care grădina muzeului este un loc ideal.

Managementul Muzeului Național Secuiesc are sarcini, care sunt incluse în proiectul de management pe anii 2017-2022:

- Reabilitarea și modernizarea sediului MNS din str. Kós Károly, nr.10, Sf.Gheorghe. Prin acest proiect se urmărește, pe de o parte, mărirea spațiului expozițional și creșterea numărului de exponate, precum și a numărului de vizitatori, iar, pe de altă parte, modernizarea serviciilor oferite de această instituție. În primul rând, va fi o îmbunătățire a infrastructurii, în general. Pe lângă asta, mai dorim să facem o modernizare a funcțiilor muzeului, pentru că atunci când s-a proiectat clădirea, încă nu exista pedagogie muzeală, nu exista un magazin pentru suveniruri și trebuie să ținem pasul cu timpul și cu instituțiile muzeale din Europa. Prin această modernizare a muzeului vor fi de cinci ori mai multe obiecte muzeale expuse, pentru că dorim să facem, de exemplu, depozite vizitabile, ceea ce iar e un concept

nou în muzeologia modernă. O să apară și obiecte care nu au fost expuse până acum.

- Extinderea muzeului pe terenul aferent sediului din str. Kós Károly, nr.4, Sf.Gheorghe;
- Vom primi sprijin financiar de la Consiliul Județean Covasna, pentru finalizarea lucrărilor de reparații capitale, lucrări de amenajări și dotări interioare-exterioare, realizarea rețelelor interioare, realizarea unui sistem de iluminat arhitectural la standarde înalte la secția externă a MNS - Galeria de Artă Gyárfás Jenő din Sf.Gheorghe- după finalizarea lucrărilor, dorim promovare obiectivului de patrimoniu, promovarea colecțiilor, exponatelor de artă plastică prin expoziții naționale și internaționale, dorim creșterea numărului de vizitatori, dorim să transformăm galeria în atracție turistică;
- Modernizarea expozițiilor de bază de la secția externă Muzeul breslelor Incze László din Târgu Secuiesc;

Sarcini generale:

- Utilizarea eficientă a resurselor materiale, umane și financiare pentru îndeplinirea obiectivelor instituției, prin creșterea veniturilor proprii și reducerea costurilor pe beneficiar;
- Structurarea și planificarea clară a întregii activități de programe și proiecte;
- Atragerea de finanțări și cofinanțări naționale și/sau internaționale, donații și sponsorizări pentru finanțarea unor proiecte culturale;
- Actualizarea website-ului instituției în limbile maghiară și română;
- Îndeplinirea tuturor obligațiilor care derivă din aprobarea proiectului de management și în conformitate cu ordinele/dispozițiile/ hotărârile ordonatorului principal de credite al Consiliului Județean Covasna, respectiv cele prevăzute în legislația în vigoare și în reglementările care privesc funcționarea instituției;
- Negocierea clauzelor contractului de management, conform dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.269/2009, denumită în continuare Ordonanță de urgență;
- Transmiterea către Consiliul Județean Covasna, conform Ordonanței de urgență, a rapoartelor de activitate și a oricăror informații necesare solicitate de către acesta;

2020 a fost anul în care am terminat toate demersurile cu privire la mutarea colecțiilor secțiilor MNS, pentru ca să înceapă lucrările reabilitării și modernizării ansamblului Muzeului Național Secuiesc. În cadrul acestei investiții va fi reabilitată clădirea principală a muzeului, cele două foste locuințe ale custozilor, clădiri dintre care una găzduiește birourile administrative, iar cealaltă funcționează ca magazie.

În același timp, se vor efectua lucrări peisagistice în grădina muzeului, va fi modificat parțial traseul pentru vizitarea muzeului, iar sălile de expoziție vor fi adaptate la nevoile persoanelor cu dizabilități. Pe viitor se dorește ca activitățile de pedagogie muzeală să ocupe o pondere semnificativă în total activităților, în clădirea administrativă din spatele clădirii principale se vor amenaja spații corespunzătoare pentru desfășurarea unor activități interactive.

Expoziții organizate în alte spații:

În anul 2020 am organizat expoziții în alte spații din colecțiile muzeului, în colaborarea cu partenerii externi și interni.

Riscuri:

din cauza numărului redus al specialiștilor, ne lipsesc specialiști ca:

- personal care se ocupă de PR
- muzeograf și restaurator la secția arte plastice
- muzeograf la secția bibliotecă
- pedagog muzeal
- restaurator lemn, sculptură, picturi în ulei
- manager de proiecte pe instituție
- informatician, designer,
- bibliotecar
- muzeolog la secția de la Zăbala

În perioada respectivă s-au restrâns activitățile muzeale:

- Asigurarea, păstrarea și conservarea colecțiilor
- Creșterea calității activității de cercetare științifică
- Participarea la proiecte naționale și europene
- Derularea continuă a programului de evidență computerizată, conservare și restaurare a patrimoniului cultural mobil

În cursul anului am finalizat mutarea tuturor colecțiilor și expozițiilor de bază a MNS, în depozitele primite în administrare, având în vedere asigurare integrității, securității patrimoniului cultural național mobil. Datorită colecțiilor bogate din patrimoniul instituției, mutarea lor a necesitat un personal destul de numeros. Angajații Muzeului Național Secuiesc au fost suprasolicitați, în munca lor zilnică, pot apărea greșeli cauzate de lipsa de concentrare.

În ciuda greutăților pe care le întâmpinăm suntem optimiști, și credem că printr-o organizare mai bună și prin întărirea spiritului de echipă, rezultatele bune din anii anteriori pot fi repetate.

Vargha Mihály
Director

Sf.Gheorghe 16. martie 2021.

